

Sygnatura akt II 1 Co 1813/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny - Sekcja Egzekucyjna w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Braczkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2023 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela **P. 1 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.**

z udziałem dłużniczki **J. P.**

o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z uwzględnieniem przejścia uprawnień

o wydanie dalszego tytułu wykonawczego

postanawia:

na podstawie art. 782¹ § k.p.c. odmówić wydania dalszego tytułu wykonawczego.

Sygn. akt II 1 Co 1813/17

Uzasadnienie do postanowienia

z dnia 10 maja 2023 roku

W dniu 27 kwietnia 2023 roku (prezentata Sądu) wierzyciel P. 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata, złożył wniosek o wydanie odpisu postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 19 maja 2017 roku wydanego w sprawie II 1 Co 1813/17 oraz jego trwałe połączenie z załączonym wydrukiem weryfikacyjnym tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie XVI Nc-e (...) z dnia 15 września 2010 roku z zaznaczeniem, że tytuł ten jest dalszym tytułem wykonawczym numer 2 i jest mu wydawany w celu wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości należącej go dłużniczki J. P. oznaczonej numerem KW (...). W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik wierzyciela powołał się na treść art. 793 k.p.c. oraz fakt, że na podstawie pierwotnie wydanego mu tytułu wykonawczego jest prowadzone przeciwko dłużniczce postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G. w sprawie Km 1334/22, w którym to postępowaniu komornik sądowy zawiadomił wierzyciela w trybie art. 763 k.p.c., że jedynym ustalonym majątkowej dłużniczki jest nieruchomość objęta przedmiotowym wnioskiem (wniosek k. 35-36, pełnomocnictwo k. 37, pismo komornika sądowego k. 52).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 15 września 2010 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, Wydział XVI Cywilny wydał w sprawie XVI Nc-e (...) prowadzonej z powództwa Spółdzielczej (...) w L. przeciwko E. P. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanej aby zapłaciła na rzecz powoda kwotę 5.151,98 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 20% rocznie od dnia 30 lipca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości

65 zł. Przedmiotowy tytuł egzekucyjny został zaopatrzony pierwotnie w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie w dniu 25 października 2010 roku (wydruk weryfikacyjny k. 24-25).

W dniu 25 kwietnia 2017 roku następca prawny pierwotnego wierzyciela – P. 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. złożył wniosek o nadanie w/w tytułowi wykonawczemu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. na jego rzecz. Wniosek ten został uwzględniony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna postanowieniem z dnia 19 maja 2017 roku wydanym w sprawie II 1 Co 1813/17. Tytuł wykonawczy został przesłany pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 29 maja 2017 roku (wniosek k. 2-4, postanowienie k. 28).

Na podstawie wniosku egzekucyjnego złożonego przez wierzyciela Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G. prowadzi przeciwko dłużniczce J. P. postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 1334/22. W dniu 2 lutego 2023 roku komornik sądowy zawiadomił wierzyciela na podstawie art. 763 k.p.c., że w toku postępowania Km 1334/22 jedynym ustalonym majątkiem dłużniczki jest nieruchomości (pismo komornika sądowego z dnia 2 lutego 2023 roku, kopia k. 52).

Dłużniczka J. P. jest właścicielką nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości T., w Gminie N. o powierzchni 0,1100 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą numer (...). Do dnia rozpoznania wniosku złożonego przez wierzyciela w przedmiotowej sprawie brak było informacji o skierowaniu do tejże nieruchomości czynności egzekucyjnych przez Komornika Sądowego M. G. w sprawie Km 1334/22. Dział IV księgi wieczystej był wolnym od wpisów (wydruk (...) k. 47-51, (...)

Jak wynika z treści art. 793 k.p.c. – w razie potrzeby prowadzenia egzekucji na rzecz kilku osób lub przeciwko kilku osobom albo z kilku składowych części majątku tego samego dłużnika, sąd oprócz pierwszego tytułu wykonawczego może wydawać dalsze tytuły, oznaczając cel, do którego mają służyć, i ich liczbę porządkową.

Nie może budzić i nie budzi wątpliwości Sądu, że przepis ten może znaleźć zastosowanie również na potrzeby uzyskania przez wierzyciela tytułu wykonawczego, który posłuży mu do dokonania wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości dłużnika wymienionego w treści tego tytułu. Zacytowana podstawa prawna jednak może znaleźć w tym zakresie zastosowanie jedynie odpowiednio (gdyż możliwość taka nie wynika wprost z przepisu, a możliwość taka jest dopuszczona przez doktrynę i orzecznictwo), tym bardziej przepis ten w tym zakresie musi być wykładany ściśle.

Wierzyciel na gruncie tego przepisu zawsze i w każdym przypadku powinien bezwzględnie wykazać, że zachodzi potrzeba wydania dalszego tytułu wykonawczego. Przepis ten posługuje się bowiem określeniem „Sąd może” i nie wprowadza automatyzmu w zastosowaniu tej instytucji. Same twierdzenia wierzyciela o potrzebie wydania dalszego tytułu wykonawczego nie są wystarczające. I tak np.: jeżeli zamiarem wierzyciela jest wszczęcie egzekucji z nieruchomości, dla której prowadzenia właściwy jest inny komornik niż ten, który prowadzi egzekucję z innych składników majątku dłużnika, należy wykazać to stosownymi dokumentami, np. odpisem z księgi wieczystej i zaświadczeniem komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo postanowieniem o bezskuteczności egzekucji z ruchomości, wierzytelności czy innych praw majątkowych. Jeżeli do prowadzenia egzekucji ze wszystkich składników majątku dłużnika właściwy jest ten sam komornik, sąd odmówi wydania dalszego tytułu wykonawczego (tak np. Komentarz do Kodeksu Postępowania Cywilnego pod red. T. Szanciłło, wydanie 2, tom II, 2023r., Legalis). W piśmiennictwie podkreśla się także, że art. 793 k.p.c. ma charakter wyjątkowy i nie może służyć nadużyciom, jakie mogłyby powstać przy wydaniu kilku tytułów wykonawczych, dlatego należy wymagać od wierzyciela wykazania potrzeby uzyskania dalszego tytułu wykonawczego (por. E. Wengerek, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, s. 163). Podobne stanowisko zajęte zostało w Komentarzu do art. 793 k.p.c. pod red. K. F. – G. (tom 8, wydanie 1, 2021 roku, L.), w którym wskazuje się, że ocena, czy pierwotny tytuł jest wystarczający, wymaga ustalenia rodzaju lub położenia tych części majątku oraz skuteczności dotychczasowej egzekucji, o ile jest ona już prowadzona należy do Sądu w toku postępowania opartego o treść art. 793 k.p.c. Sąd ma więc obowiązek weryfikacji twierdzeń i dowodów przedstawionych przez wierzyciela co do potrzeby uzyskania dalszego tytułu wykonawczego. Potrzeba

zagwarantowania ochrony praw dłużnika sprawiła, że ustawodawca limituje przypadki, w których wierzycielowi może być wydany kolejny tytuł wykonawczy dotyczący konkretnego obowiązku.

Nie ulega tym samym wątpliwości, że swoboda wierzyciela dysponującego tytułem wykonawczym, a więc osoby, której roszczenie jest w większości sytuacji pewne, w ustanowieniu hipotek przymusowych na nieruchomościach dłużnika jest poddana kontroli sądu (por. uzasadnienie do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie - I Wydział Cywilny z dnia 24 stycznia 2013 roku w sprawie I ACz 2179/12, publikowane – Legalis). Pogląd jest tym bardziej zasadny, gdy weźmiemy pod uwagę, że dokonując wpisu hipoteki przymusowej sąd wieczystoksięgowy ma ograniczoną kognicję - art. 626 ze znaczką 8 § 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2013 roku, III CSK 10/13, L.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 roku, IV CSK 104/12, L.; postanowienie z dnia 9 grudnia 2011 r., III CSK 92/11, L.). Kontroli tej Sąd dokonuje weryfikując przesłanki wydania dalszego tytułu wykonawczego i istniejącej w tym zakresie po stronie wierzyciela potrzeby.

Przenosząc powyższe szerokie rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że wierzyciel nie wykazał Sądowi zasadności jego wniosku o wydanie dalszego tytułu wykonawczego. Przedłożył mu jedynie pismo komornika sądowego datowane na ponad dwa miesiące przed datą złożenia wniosku w przedmiotowej sprawie informujące go o istnieniu nieruchomości dłużniczki, z której jest możliwe prowadzenie egzekucji w toku czynnego postępowania egzekucyjnego i co najważniejsze, prowadzonego przez komornika sądowego właściwości ogólnej dłużniczki i właściwego do prowadzenia egzekucji z nieruchomości. Wierzyciel nie wykazał Sądowi w żadnym zakresie, że z możliwości takiej skorzystał. Analiza wpisów w systemie elektronicznym (...) w dniu wydawania spornego postanowienia z dnia 10 maja 2023 roku nie doprowadziła do ustalenia, by komornik sądowy na wniosek wierzyciela wszczął egzekucję z nieruchomości dłużniczki położonej w miejscowości T., w Gminie N.. Z treści omawianego pisma komornika sądowego wynikał jednocześnie i ten fakt, że egzekucja z pozostałych składników majątku dłużniczki nie jest skuteczna, co winno zrodzić po jego stronie obowiązek umorzenia postępowania egzekucyjnego w trybie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i zwrot tytułu wykonawczego na rzecz wierzyciela, który kolejno mógłby wykorzystać go do złożenia wniosku do sądu wieczystoksięgowego o wpis hipoteki przymusowej na nieruchomości dłużniczki. Nie bez znaczenia dla oceny zasadności przedmiotowego wniosku jest też charakter prawny nieruchomości dłużniczki. Jest to bowiem nieruchomość gruntowa niezabudowana i nie ma jakichkolwiek obostrzeń przy wyznaczaniu terminu licytacji takich nieruchomości (tak jak np. art. 952¹ k.p.c.) przy bardzo niskiej wartości wierzytelności (w przedmiotowej sprawie należność główna opisana w treści nakazu zapłaty wynosiła 5.151,98 zł). Mając na uwadze fakt, że hipoteka przymusowa, zgodnie ze swoim celem ma służyć zabezpieczeniu wykonania zobowiązania, przy braku podstaw do przyjęcia, że wykonanie zobowiązania jest zagrożone, nie powinno dochodzić do ustanawiania hipoteki przymusowej - tym bardziej na podstawie dalszego tytułu wykonawczego.

Przyjęcie innej argumentacji przyznałoby wierzycielom (zwłaszcza masowym, trudniącym się zawodowo obrotem wierzytelnościami) uprawnień, które pozwoliłyby im na obejście prawa. Wierzyciel, który nie składa wniosku o wszczęcie egzekucji z nieruchomości w toku czynnego postępowania egzekucyjnego (w którym brak jest ku temu przeszkód prawnych i faktycznych) a dokonuje wpisu hipoteki przymusowej uzyskuje na dalszym etapie dochodzenia swojej wierzytelności (np. w innym Km w przyszłości) pierwszeństwo do zaspokojenia się przed innymi wierzycielami dłużniczki już w kategorii 5, w tym przed wszystkimi należnościami publicznoprawnymi. Po drugie, jego wierzytelność nie będzie ulegała przedawnieniu – wobec jej hipotecznego zabezpieczenia. Tym samym działanie takie może zostać uznane za zmierzające do obejścia przepisów o przerwie biegu terminu przedawnienia i zmierzające do obejścia przepisów o samym przedawnieniu.

Co więcej, już jednak na marginesie i poza analizą ustawowych przesłanek, przy przyjęciu automatyzmu wydawania dalszych tytułów wykonawczych na potrzeby dokonywania wpisu hipoteki przymusowej (co w ocenie Sądu nie jest dopuszczalne), mogłoby dojść do hipotecznego zabezpieczenia także przedawnionych wierzytelności. Tak jak np. w przedmiotowej sprawie (na co może wskazywać data wydania nakazu zapłaty, data nadania mu przez Sąd klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 k.p.c. a także sygnatura akt egzekucyjnych – w zakresie należności odsetkowych) mogłoby doprowadzić do hipotecznego zabezpieczenia przedawnionych wierzytelności - bez żadnej kontroli Sądu w

tym zakresie (ani w sprawie o wydanie dalszego tytułu wykonawczego ani w postępowaniu wieczysto-księgowym Sąd nie posiada bowiem kompetencji do orzekania w tym zakresie).

W ocenie tutejszego Sądu Rejonowego składając wniosek o wydanie dalszego tytułu wykonawczego wierzyciel powinien więc wykazać nie tylko istnienie, ale również wysokość wierzytelności, którą chciałby zabezpieczyć – na potrzeby zbadania zasadności takiego wniosku.

Mając powyższe orzeczono, jak w sentencji postanowienia i Sąd odmówił wydania dalszego tytułu wykonawczego w oparciu o treść zacytowanych powyżej podstaw prawnych a także w oparciu o treść art. 782¹ § 1 pkt 1 k.p.c.